

Conferència d'en Paolo Pellegrino sobre els enigmes d'El Sant Sopar de Leonardo da Vinci

Autor: Daniel S Bello

Data de publicació: 01-12-2014

Molts amants de la història es van donar cita una vegada més al cicle de conferències de l'INH.

Què amaga El Sant Sopar de Leonardo da Vinci? Aquesta és la pregunta que es va fer el passat dimarts 26 de novembre del 2014 l'investigador de l'Institut Nova Història, Paolo Pellegrino, a la seva conferència a la Seu de l'Associació Nova de Barcelona. La xerrada, que forma part del 'Cicle de conferències de tardor de l'Institut Nova Història', va tenir una notable assistència de públic, i va iniciar-se amb una anàlisi detallada de l'obra del genial pintor renaixentista, observant tots els aspectes tècnics possibles: dimensions, estat de conservació, material, perspectiva, intencionalitat, tècniques de treball de l'artista, etc.

A partir d'aquí, en Paolo Pellegrino va passar a plantejar i argumentar la seva hipòtesi, que aporta una interpretació diferent a la típicament religiosa de l'obra d'en Leonardo. L'investigador considera que El Sant Sopar denuncia de manera encoberta l'assassinat del marit d'Isabel d'Aragó, Gian Galeazzo Sforza, per part de Ludovico Sforza, més conegut com 'Ludovico il Moro'.

Les ambicions d'expansió de la corona catalana pel territori italià, porten Ferran I de Nàpols a lligar les noces de dues de les seves més destacades dames familiars. I ho fa amb els dos pretendents al tron milanès: Beatriu d'Este i Aragó es casarà amb Ludovico il Moro i Isabel d'Aragó es casarà amb Gian Galeazzo. D'aquesta manera, fos qui fos qui heretés el ducat estaria emparentat amb la casa reial catalana. Les noces de Beatriu amb Ludovico seran organitzades per Leonardo da Vinci, qui arriba a Milà de la mà de les dames napolitanes.

D'altra banda, la història ens explica que aquest Ludovico Sforza, quart fill de Francesc Sforza, no tenia accés al tron de Milà. Però després de l'assassinat del seu germà gran, Galeazzo María Sforza, el 1476, la corona va passar al seu nebot menor d'edat Gian Galeazzo Sforza. Ludovico llavors es va apoderar del control del govern de Milà durant la minoria

d'edat de Gian Galeazzo. Però el jove un cop casat amb Isabel d'Aragó va començar a reclamar-li el poder. Quan Gian Galeazzo mor inesperadament el 1494, Ludovico rep la corona del ducat de mans dels nobles milanesos el 22 d'octubre.

Tanmateix, per en Paolo Pellegrino, aquesta no és la versió que es dedueix del quadre de Leonardo, que estaria denunciant l'assassinat del jove Gian Galeazzo, enverinat, per part de Ludovico il Moro. Alguns detalls de l'obra revelen que no és un Sant Sopar com els habituals, perquè a diferència de la majoria de quadres amb aquest motiu religiós, cap dels comensals no té aurèola sagrada, ni Jesús celebra l'eucaristia. Comparant retrats, Paolo aconsegueix demostrar que el model per a la figura de Jesús és el malaurat Gian Galeazzo, i que Sant Joan, amb rostre femení, és Isabel d'Aragó. A la banda esquerra del quadre, hi hauria representat el bàndol dels Sforza, amb un personatge (el Sant Pere) amenaçant amb un ganivet a Isabel, i amb Ludovico, caracteritzat com a Judes, amb un color de pell més fosc. A la banda dreta, també trobem un retrat del mateix Leonardo, figura amb barba blanca, a la qual se li han arrencat els ulls, per evitar que es percebi que mira a l'espectador, delatant així que és un autoretrat del pintor.

Amb nombrosos documents gràfics, de les cròniques i dels relats d'aquell temps, i l'anàlisi de cadascuna de les figures, en Paolo Pellegrino demostra que Leonardo va explicar en el quadre allò que sota la tirania de Ludovico no es podia explicar sense córrer perill de mort. I el quadre, que fins ara hem considerat unànimement una obra d'art per la seva bellesa estètica, amb la interpretació de l'investigador de l'INH agafa un nou interès pel fet de revelar-nos el seu veritable significat ocult.

Daniel S Bello